

Olsztyn, 11.05.2017 r.

PS-VI.431.1.9.2017.MP

Pan
Tadeusz Wolski
Dyrektor Domu dla Dzieci „Keja”
w Biskupcu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.208.2017 z dnia 23 marca 2017 roku /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego Olsztynie, w składzie:

1. Marzena Przybylska – główny specjalista, kierujący zespołem oraz
2. Stella Maścianica – główny specjalista,
przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 27 marca a zakończono w dniu 31 marca 2017 roku. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2016, poz. 575 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz.1720) – zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. placówka/jednostka kontrolowana - co oznacza: Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu, ul. Al. Broni 1c/30,
2. dyrektor/dyrektor placówki - co oznacza: dyrektora Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu pana Tadeusza Wolskiego,
3. regulamin, regulamin organizacyjny – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu,
4. mos – młodzieżowy ośrodek socjoterapii;

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez placówkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pana Tadeusza Wolskiego – dyrektora Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu, w oparciu o analizę prowadzonej w placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. i wychowawców oraz w oparciu o rozmowy przeprowadzone z dziećmi.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Kontrolowana jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Olsztyński, przeznaczoną dla 14 wychowanków. Działalność placówki określa Regulamin Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu /**akta kontroli str. 2 - 21/**.

W dniu rozpoczęcia kontroli stwierdzono, że w placówce przebywało 15 wychowanków /akta kontroli str. 2-23/. Z wyjaśnień złożonych przez dyrektora placówki wynika, że w okresie podlegającym kontroli w jej ewidencji figurowało czasowo nawet 16 wychowanków, ponieważ: „istniały warunki, które pozwalały na pobyt dodatkowo dwójki dzieci – w miejsce przebywających w ośrodkach socjoterapii lub w trakcie długotrwałego leczenia w szpitalu psychiatrycznym”. Ponadto dodał, że nie znany był mu fakt, iż decyzja wojewody – zezwalająca na przyjęcie dodatkowo dwójki dzieci na miejsce dzieci przebywających w mos, dotyczyła konkretnych dzieci /akta kontroli str. 24-25/. W ramach bieżącego instruktażu pouczono dyrektora o konieczności przestrzegania art. 95 ust. 1 ustawy, który stanowi, że na miejsce dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywającego np. w mos, dyrektor może, pomimo przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci, każdorazowo za zezwoleniem wojewody przyjąć kolejne dziecko. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów co skutkuje ich nieprzebrzeganiem.

W ramach postępowania kontrolnego w dniach 27 - 31 marca 2017 roku inspektorzy przeprowadzili indywidualne rozmowy kierowane z 9 wychowanków na temat przestrzegania w placówce praw dziecka. Wyniki rozmów kierowanych zostały spisane przez kontrolujących i stanowią akta kontroli str. 25 - 87, a ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią akta kontroli str. 88- 96.

Z pozostałymi dziećmi zespół inspektorów nie rozmawiał z uwagi na następujące okoliczności:

- 1 dziecko – przebywało na samowolnym oddaleniu,
- 2 dzieci – przebywało w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii,
- 2 dzieci – przebywało w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych,
- 1 dziecko – przebywało w szpitalu psychiatrycznym.

Kontroli poddano dokumentację w zakresie realizacji praw dziecka wszystkich wychowanków. W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

PRAWO DO WYPOCZYNKU I ZASPOKOJENIA POTRZEB ROZWOJOWYCH – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i zespołowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Z informacji przekazanych przez dyrektora wynika, że placówka dysponuje dwoma samochodami co pozwala na organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego poza Biskupcem. W okresie objętym kontrolą w placówce organizowane były wyjazdy do kina (np. na maratony filmowe), na basen, do parku trampolin, na kręgle, gokarty. Wychowankowie uczestniczyli również w imprezach sportowych, kilkoro wychowanków systematycznie biega. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że wychowankowie regularnie zachęceni są przez wychowawców do uczestniczenia w różnych formach spędzania czasu wolnego, np. do czytania, fotografowania czy wyszywania.

Podczas prowadzonych rozmów, dzieci wskazały, że czasem chodzą do kina, na basen, na pizzę, sami też organizują sobie czas wolny i odwiedzają znajomych, grają, oglądają filmy, latem chodzą nad jezioro. Jedno dziecko wskazało, że się nudzi. Wychowankowie stwierdzili, że placówka wspiera ich w rozwijaniu ich zainteresowań.

PRAWO DO POMOCY SPECJALISTYCZNEJ – rozumiane jako prawo do pomocy psychologiczno – pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób, łagodzenia skutków separacji z rodziną.

W placówce zatrudnieni są:

- psycholog od 1 stycznia 2017 r. na 0,5 etatu,
- pedagog od 1 stycznia 2016 r. na 0,5 etatu.

Każde dziecko posiadało sporządzoną diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia. Stwierdzono ponadto, że specjaliści zatrudnieni w placówce prowadzili arkusze obserwacji, ale nie dla wszystkich dzieci. Dyrektor wyjaśnił, że ww. dokumentów nie prowadzono dla wychowanków, którzy czasowo przebywali poza placówką (mos, szpital psychiatryczny, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy), a informacje o ich funkcjonowaniu zawierano w kartach pobytu /**akta kontroli str. 97-98/**. Ustalono także, że w placówce nie prowadzono – zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia kart udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga z opisem ich przebiegu. Z wyjaśnień dyrektora złożonych w tym zakresie oraz analizy dokumentacji wynika, że pedagog i psycholog pracę z dzieckiem odnotowywali m.in. w arkuszach obserwacji i badań pedagogicznych/psychologicznych, kartach pobytu czy opiniach specjalisty /**akta kontroli str.99-100/**. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niewłaściwie przyjęty sposób prowadzenia dokumentacji oraz niedostateczny nadzór nad pracą specjalistów, co skutkuje prowadzeniem dokumentacji niezgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z rozmów z pedagogiem, analizy dokumentacji oraz przekazanych informacji wynika, że jego praca dostosowywana jest do bieżących potrzeb dzieci. Najczęstszą formą pracy są zajęcia indywidualne, w trakcie których wychowankom udzielana jest pomoc m.in. w wyrównywaniu zaległości w nauce. Pedagog pracuje też nad motywowaniem dzieci do nauki, pomaga im w procesie usamodzielnienia i w podjęciu decyzji dotyczących ich przyszłości oraz w rozwiązywaniu bieżących problemów. W 2016 roku przeprowadził też zajęcia grupowe na temat: profilaktyki uzależnień, racjonalnego odżywiania oraz chorób związanych z zaburzeniami łaknienia, zachowania zasad bezpieczeństwa w czasie przebywania poza placówką. Pedagog przeprowadził też z wychowankami test kompetencji zawodowych, kwestionariusz *Moja kariera*, test *Profil zainteresowań*. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że pedagog pracuje z wszystkimi wychowankami /**akta kontroli str. 101-103/**.

Z rozmów z psychologiem, analizy dokumentacji oraz przedłożonej informacji wynika, że główną formą pracy z dzieckiem, z uwagi na niedługi okres zatrudnienia, były rozmowy o charakterze diagnostycznym i wspierającym. Z przedłożonego planu pracy psychologa wynika, że w swoich zadaniach uwzględnił profilaktykę uzależnień, kształtowanie poczucia własnej wartości oraz odpowiedzialności za podejmowane przez siebie działania i decyzje, wypracowywanie metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych emocjonalnie, rozwój kompetencji społecznych. Z analizy przedłożonej dokumentacji wynika, że psycholog od chwili zatrudnienia pracował z dziewięciorgiem dzieci /**akta kontroli str. 104-108/**.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że wszyscy mogą liczyć na pomoc psychologa i pedagoga. Pięcioro dzieci korzysta z pomocy psychologa w ramach spotkań indywidualnych, średnio raz w tygodniu lub w zależności od potrzeb, czworo nie odczuwa takiej potrzeby, jedno stwierdziło, że nie ma zaufania do psychologa. Sześcioro wychowanków potwierdziło uczestnictwo w indywidualnych zajęciach z pedagogiem w zależności od potrzeb, troje stwierdziło, że nie potrzebuje takiej pomocy.

PRAWO DO ŻYCIA BEZ PRZEMOCY – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, emocjonalnej, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

W okresie poddanym kontroli w placówce obowiązywał wskazany na wstępie regulamin organizacyjny. Z jego treścią zapoznano dzieci co potwierdziły podczas rozmów z zespołem kontrolnym.

Rozmowy zespołu inspektorów z wychowankami wykazały, iż w placówce stosowane są zarówno konsekwencje, jak i nagrody. Wszyscy potwierdzili, że wiedzą za co mogą je

otrzymać. Katalog konsekwencji został ustalony na zebraniu wychowanków i wychowawców w dniu. 14.11.2016 r., natomiast Regulamin konsekwencji i nagród jest opracowywany. Wśród nagród wychowankowie najczęściej wymieniali: pochwały, podwyższenie kieszonkowego, nagrody pieniężne dyrektora, wyjazdy, wycieczki. Wychowankowie wskazywali na stosowanie między innymi następujących konsekwencji: zakaz wychodzenia poza teren placówki, zakaz przyjmowania gości, obniżenie kieszonkowego, ograniczenie bądź zakaz korzystania z komputera. Jeden wychowanek poinformował zespół kontrolny, że raz w ogóle nie otrzymał kieszonkowego – czego nie potwierdziła analiza przedłożonej kontrolującym dokumentacji z okresu podlegającego kontroli, a dwóch wychowanków zgłosiło, że za karę nie mogło odwiedzić domu rodzinnego. Z wyjaśnień złożonych przez dyrektora wynika, że w placówce nie stosuje się konsekwencji polegających na zakazie wyjazdów do domu rodzinnego, chyba że pobyt ten mógłby zagrozić bezpieczeństwu dziecka (np. rodzic pod wpływem alkoholu). Jeżeli dziecko ma konsekwencję w formie zakazu wyjść poza placówkę, to jest ona przekładana tak, żeby dziecko mogło odwiedzić swoich bliskich. Zdarzały się natomiast przypadki, gdy rodzice po otrzymaniu informacji o niewłaściwym zachowaniu dziecka nie wyrażali zgody na przyjazd dziecka do domu. W takich sytuacjach bliscy mogli przyjechać do dziecka do placówki (jest możliwość noclegu) /**akta kontroli str.109-112/**.

Dzieci pytane, czy były uderzone przez wychowawców odpowiedziały przecząco, za wyjątkiem jednej wychowanki, która zgłosiła, że była świadkiem jak wychowawczyni wymierzyła „klapsa” wychowankowi. Z wyjaśnień złożonych przez dyrektora wynika m.in., że tego faktu nie potwierdzili inni wychowankowie, którzy byli świadkami nieporozumienia do jakiego doszło między wychowawczynią a wychowanką /**akta kontroli str. 109-112/**. Ponadto w rozmowach z zespołem inspektorów dwóch wychowanków zgłosiło, że czuło się upokorzonych gdy wychowawczyni zginęły pieniądze i zostali posądzeni o kradzież, jeden gdy usłyszał od wychowawcy „zachowujecie się jak stado baranów”, „jesteście niegrzecznymi bachorami”. Ponadto 5 wychowanków zgłosiło, że trzech wychowawców (nazwiska ujawniono dyrektorowi placówki) przeklina w obecności wychowanków.

Na pytanie, czy zdarzyła im się sytuacja, aby pracownicy placówki wyrażali się w sposób obraźliwy o członkach ich rodzin – trzech wychowanków odpowiedziało, że zdarzało się, że wychowawcy mówili np.: „skończysz jak Twoja rodzina”, „Twój brat zachowuje się jak głupek”. Wobec zgłoszonych powyższych sytuacji, dyrektor placówki oświadczył, że żadnego wychowanka nie oskarżono o kradzież pieniędzy wychowawczyni, żaden z wychowanków nie zgłosił też, że został o to posądzony. Ponadto dyrektor wyjaśnił, że dzieci nie zgłosiły mu faktu używania słów obraźliwych wobec nich oraz ich rodzin. Problem ten nie został ujawniony także w trakcie przeprowadzania przez pedagoga anonimowej ankiety wśród wychowanków. Wobec powyższego dyrektor zapowiedział poruszenie tych problemów na najbliższym spotkaniu kadry i zastosowaniu kar dyscyplinarnych /**akta kontroli str. 109-112/**.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niedostateczny nadzór dyrektora nad pracą wychowawców oraz stosowanie przez nich niewłaściwych metod wychowawczych, co może skutkować kształtowaniem niepożądanych postaw wychowanków.

Dzieci pytane o możliwość rozwiązania ewentualnych konfliktów na linii wychowawca – wychowanek wskazywały, że nie znalazły się jak dotychczas w takiej sytuacji.

PRAWO DO NAUKI – rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Wychowankowie realizowali obowiązek szkolny w:

- szkole podstawowej – 2,
- gimnazjum – 9 (w tym: w 2 w mos i 1 w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym),

- zasadniczej szkole zawodowej – 3 (w tym 1 w szkole przysposabiającej do pracy w Publicznym Specjalnym Katolickim Ośrodku Edukacyjno – Wychowawczym),
- 1 wychowanka nie realizuje obowiązku szkolnego, ponieważ przebywa na długotrwałej ucieczce;

Analiza kart pobytu dziecka, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, wykazała, że nie zawsze zawierały one wyczerpujące informacje w obszarze *Kontakty ze szkołą, wyniki nauczania /akta kontroli str. 113/*. Dlatego też w ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na konieczność uwzględniania szczegółowych informacji z tego zakresu.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że wszyscy posiadają niezbędne podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Dzieci wskazywały, że wychowawcy i pedagog pomagają w odrabianiu lekcji, wychowankowie pomagają też sobie nawzajem, jedno podało że jest samodzielne w tym zakresie. Wychowankowie poinformowali, że nie korzystają z korepetycji ponieważ nie ma takiej potrzeby, natomiast jest taka możliwość, za wyjątkiem jednej wychowanki, która podała, że raz zgłosiła, że potrzebuje korepetycji ale ich nie otrzymała. Dyrektor oświadczył, że w ostatnim czasie nie wpłynęła do niego żadna prośba odnośnie korepetycji, zadeklarował też że na najbliższym zebraniu z wychowankami zostaną zebrane aktualne potrzeby w tym zakresie */akta kontroli str. 109-112/*.

PRAWO DO ZASPOKOJENIA POTRZEB ZDROWOTNYCH – rozumiane jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej.

Dzieci w placówce objęte są podstawową opieką medyczną w Poradni „Zdrowie” w Biskupcu, leczą się też w poradniach specjalistycznych, których wykaz stanowią **akta kontroli str. 114 - 115**. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że ośmioro dzieci leczy się w poradni zdrowia psychicznego. Stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce, zgodnie z § 17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia, prowadzone były karty pobytu, uwzględniające informacje o lekach podawanych dziecku oraz informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym szpitalu psychiatrycznym. Analiza przedmiotowej dokumentacji, nie wykazała nieprawidłowości.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że w sytuacji złego samopoczucia jedna wychowanka nie czuła się „zaopiekowana”, pozostali wychowankowie nie zgłosili uwag w tym zakresie. Wszyscy stwierdzili, że zawsze realizowane są zalecenia lekarskie i wykupowane są leki. Na pytanie czy w wychowawcy podają leki uspokajające w celu wyciszenia sześciu wychowanków odpowiedziało, że nie, trzech odpowiedziało, że leki psychotropowe podawane są tylko w sytuacjach, gdy są zlecone przez lekarza.

Na pytanie czy wychowawcy palą papierosy w ich obecności, wszyscy odpowiedzieli przecząco.

PRAWO DO POSZANOWANIA TOŻSAMOŚCI RELIGIJNEJ – rozumiane jako prawo dziecka do poszanowania środowiska religijnego, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji przekazanej przez dyrektora placówki wynika, że dzieci zgodnie z wolą rodziców, opiekunów prawnych i ich samych uczestniczą w sakramentach: Bierzmowania, I Komunii Świętej oraz obchodzą Święta Bożego Narodzenia oraz Wielkiejnocy. Na pytanie dotyczące możliwości uczestniczenia w niedzielnej mszy św. siedmioro wychowanków wskazywało, że uczestniczą w niedzielnym nabożeństwie dobrowolnie, natomiast dwoje podało, że czasami wychowawczyni (nazwisko ujawniono dyrektorowi placówki) grozi, że jak nie pójdziemy do kościoła to wpiszę „karę na komputer”. Dyrektor odnosząc się do powyższej informacji wyjaśnił: „Od początku pobytu w naszej placówce dziewczęta uczęszczały uczęszczają na uroczystości kościelne, co jest związane między innymi z przyszłym bierzmowaniem. Wychowanki w niedziele wychodzą na Msze Św., często w towarzystwie

innych wychowanków. Takie wyjścia mają miejsce na moich dyżurach wychowawczych i nigdy nie spotkałem się z sytuacją aby dziewczęta wychodziły pod jakąkolwiek presją. Zdarzało się, że wychowanki nie uczestniczyły w niedzielnych mszach, w tych przypadkach nie docierały do mnie skargi, że są za to karane. Byłem natomiast świadkiem rozmów wychowawczynie z wychowankami, podczas których były w sposób racjonalny namawiane na chodzenie do kościoła. Ewentualne kary dotyczyły sytuacji, w których dziewczęta zwalniały się na msze i nie docierały do kościoła. W najbliższym czasie kwestia związana z uczęszczaniem do kościoła zostanie omówiona w gronie wychowanek oraz na posiedzeniu Zespołu Wychowawczego” /akta kontroli str.109-112 /.

Z uwagi na sprzeczność powyżej opisanych stanowisk, kontrolujący nie byli w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy wychowanki zmuszane do udziału we Mszy Św. Niemniej jednak z uwagi na sygnalizowany przez dwójkę dzieci ww. problem, rekomenduje się omówienie tej kwestii z wychowawcami w celu poszanowania praw dzieci w tym zakresie.

PRAWO DO BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO – rozumiane jako prawo do wyżywienia dostosowanego do wymogów odpowiadających potrzebom rozwojowym i zdrowotnym dzieci, a także prawa do ubrania i obuwia dostosowanego do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko.

Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Z informacji uzyskanych od dyrektora placówki wynika, że od poniedziałku do piątku obiady wychowankowie spożywają w szkolnych stołówkach, za wyjątkiem dwóch starszych wychowanków, którzy nie mają takiej możliwości i sami przygotowują sobie ciepły posiłek, często z półproduktów. Natomiast śniadania i kolacje oraz obiady w dni wolne od nauki szkolnej przygotowywane są przez wychowanków. Z informacji podanych przez dyrektora, wynika, że wychowawcy często przygotowują ciepły posiłek dla wszystkich wychowanków powracających ze szkół np. zupę, jednakże podczas wykonywania czynności kontrolnych tego faktu nie stwierdzono. Wychowankowie wyrazili zadowolenie z wyżywienia w placówce, uwag nie zgłosili.

Zaopatrzenie w odzież i obuwie

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że wychowankowie zaopatrywani są w odzież i obuwie w miarę potrzeb. Po zgłoszeniu przez dziecko potrzeby dokonania określonego zakupu, prośba ta jest weryfikowana przez wychowawcę. Młodsze dzieci dokonują zakupów z wychowawcą, starsze – samodzielnie. Analiza wyposażenia dzieci nie wykazała nieprawidłowości.

Żadne dziecko nie zgłosiło kontrolującemu uwag w zakresie wyposażenia w odzież, bieliznę i obuwie.

Zaopatrzenie w środki higieny osobistej

Placówka zapewnia dzieciom wyposażenie w środki higieny osobistej, jak również w środki chemiczne do zachowania czystości. Dzieci w środki higieny zaopatrywane są indywidualnie. Wychowawcy w razie potrzeby zgłaszanej przez wychowanków wydają środki higieny osobistej oraz środki chemiczne niezbędne do zapewnienia czystości, które wcześniej są zgromadzone.

Dzieci w rozmowach z zespołem inspektorów nie wskazywały braków w zaopatrzeniu w ww. środki.

Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Placówka zapewnia dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania, nie niższą niż 1 % i nie wyższą niż 8 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z Regulaminem Kieszonkowego Wychowanków Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu /akta

kontroli str. 116-118/. Z jego treści wynika, że kieszonkowe może być podwyższane lub obniżane, jednakże nie zawiera informacji za co może być podwyższone, uwzględnia tylko sytuacje, które mają wpływ na jego obniżenie. Wysokość kwoty bazowej określa dyrektor. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych wynosiła ona 40 zł (wcześniej 45 zł). Kieszonkowe wypłacane jest na podstawie listy sporządzanej przez wychowawcę. Wychowawca zawsze pobiera kwotę pełnego kieszonkowego przewidzianą dla każdego wychowanka. W sytuacji, gdy kwota kieszonkowego jest zmniejszona, pozostała różnica pozostaje do dyspozycji wychowawcy i przeznaczana jest na nagrody dla całej grupy: dodatkowe wycieczki, zwiększenie kieszonkowego itp. Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście wypłat **/akta kontroli str. 119/**.

Dokonana przez zespół inspektorów analiza list wypłat kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko tzw. kieszonkowego, za okres od miesiąca stycznia 2016 roku do miesiąca marca 2017 roku, wykazała, że fakt pomniejszania kieszonkowego nie był uzasadniany (faktu podwyższenia kieszonkowego nie stwierdzono), co nie jest zgodne z zapisem § 2 pkt 4 Regulaminu kieszonkowego. Dlatego też w ramach bieżącego instruktażu poinformowano dyrektora o konieczności uzasadniania każdorazowo faktu pomniejszania lub zwiększania kieszonkowego oraz rozważenia możliwości dopracowania regulaminu np. w zakresie zasad podwyższania kieszonkowego.

Podczas rozmów wszyscy wychowankowie potwierdzili, że regularnie otrzymują kieszonkowe w kwocie od 10 do 45 zł. Nie zgłosili uwag w tym zakresie.

PRAWO DO REGULARNYCH KONTAKTÓW Z RODZINĄ – rozumiane jako prawo dziecka do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami – na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni – poprzez kontakty telefoniczne lub elektroniczne, w tym szczególnie w dni wolne od nauki oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba że sąd postanowi inaczej.

Zgodnie z zapisem § 24 ust.2 pkt. 4 regulaminu organizacyjnego placówki, wychowankom przysługuje prawo do ochrony więzi rodzinnych. Przedmiotowe prawo realizowane jest poprzez urlopowania dzieci do domów rodzinnych na wakacje, święta, ferie zimowe, czy dni wolne od nauki szkolnej. Osoby bliskie dziecku mogą je odwiedzać również w placówce, gdzie można przenocować. Wychowankowie korzystają również w dni powszednie i w weekendy z możliwości samodzielnych wyjść poza placówkę. Podczas rozmów ośmiu wychowanków stwierdziło, że placówka nie ogranicza im kontaktów z bliskimi osobami, natomiast jeden poinformował zespół kontrolny, że:

[REDAKCYJNE] Innym uwag w tym zakresie nie zgłoszono.

PRAWO DO WYRAŻANIA OPINII – rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu decyzji ważnych dla wychowanków.

Dziecko umieszczone w placówce może wyrażać własne poglądy we wszystkich sprawach dotyczących jego osoby, stosownie do jego wieku i dojrzałości, co zostało określone w regulaminie organizacyjnym placówki. Opinie wychowanków brane są pod uwagę między innymi w sprawach: wyboru szkoły, wyglądu pokoju, spędzania czasu wolnego, wyglądu i ubioru, jak również przy dokonywaniu zakupów żywności i odzieży. Dzieci mogą wyrażać swoje opinie na spotkaniach z dyrektorem i wychowawcami. Spotkania te organizowane są w zależności od potrzeb. Wychowankowie nie zgłosili uwag w tym zakresie.

Jednakże analiza przedłożonej kontrolującym dokumentacji wykazała brak podpisów dzieci na *Kartach okresowej oceny sytuacji dziecka*, dlatego też w ramach bieżącego instruktażu wskazano dyrektorowi na konieczność dokumentowania faktu wysłuchania dziecka, np. w formie podpisu wychowanka (na co uwzględniono miejsce w dokumencie) – zgodnie z art. 4a ustawy.

PRAWO DO POSZANOWANIA PRYWATNOŚCI – rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiątek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Z informacji uzyskanych od dyrektora placówki wynika, iż dzieci umieszczone w Domu dla Dzieci „Keja” mogą posiadać własność prywatną telefony, tablety, sprzęt rtv, zdjęcia, pamiątki, ubrania itp. Z wypowiedzi wychowanków wynika, że rzeczy osobiste tj. tablety, telefony komórkowe czy konta na facebooku nie są kontrolowane. Jeden wychowanek powiedział natomiast, że jak zginęły wychowawczynie pieniądze jego rzeczy osobiste zostały sprawdzone. Informacje dotyczące spraw osobistych dziecka są należycie chronione. Większość wychowanków stwierdziła, że mogą swobodnie korzystać z łazienek i toalet w sposób zapewniający intymność, natomiast jedna wychowanka poinformowała, że gdy była pod prysznicem, to raz albo dwa razy wychowawczynie weszła do łazienki, żeby jej coś powiedzieć. Ponadto 8 wychowanków stwierdziło, że wychowawcy nie zawsze pukają przed wejściem do pokoju, przy czym siedmiu stwierdziło, że chciałoby, żeby pukali. Dyrektor wyjaśnił, że wychowawcy wiedzą, iż powinni pukać przed wejściem do pokoi dzieci, stwierdził też, że dzieci nie sygnalizowały wcześniej tego problemu. W celu wyeliminowania tego zjawiska i ustalenia zasad w tym zakresie, problem ten zostanie omówiony na najbliższym spotkaniu kadry pedagogicznej a następnie podczas spotkań z dziećmi /**akta kontroli str.109 - 112/**. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest brak dostatecznego nadzoru dyrektora nad pracą wychowawców oraz nie ustalenie reguł w tym zakresie.

PRAWO DO INFORMACJI – rozumiane jako zapewnienie dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze dobro dziecka.

Wychowankowie znają swoje prawa i obowiązki oraz system konsekwencji i nagród, z którymi zapoznani zostali po przybyciu do placówki. Ponadto na zebraniach z dyrektorem i wychowawcami przypominane są obowiązujące zasady i regulaminy. Placówka zapewnia dzieciom dostęp do informacji również poprzez radio, telewizję i Internet.

Wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów nie wnieśli uwag w przedmiotowym zakresie.

PRAWO DO POMOCY W PRZYGOTOWANIU DO SAMODZIELNEGO ŻYCIA – rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Ustalono, iż placówka podejmuje działania zmierzające do przygotowania wychowanków do samodzielnego życia.

Wychowankowie codziennie pod nadzorem przygotowują śniadania i kolacje, a w dni wolne od nauki szkolnej wszystkie posiłki. Dokonują zakupów środków spożywczych oraz odzieży,

bielizny i obuwia. Wychowankowie pełniąc różnego rodzaju dyżury (sprzątanie, przygotowywanie posiłków) uczą się obsługi podstawowego sprzętu AGD i RTV (pralka, mikrofalówka, zmywarka, odkurzacz, żelazko, opiekacz) oraz dbania o porządek. Samodzielnie chodzą do szkoły, sami jeżdżą do domów rodzinnych, popołudniami wypisują się do kolegów, koleżanek. Zarówno wychowawcy, jak i specjaliści zatrudnieni w placówce, prowadzą rozmowy z podopiecznymi na tematy związane z usamodzielnieniem. Wychowankowie na rok przed usamodzielnieniem wybierają swojego opiekuna, a najpóźniej miesiąc przed usamodzielnieniem tworzą jego program.

Wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów potwierdzili powyższe.

Pozostałe ustalenia

W trakcie oględzin pomieszczeń zespół kontrolny zwrócił uwagę na zły stan techniczny i sanitarny placówki, tj. m.in. zniszczone podłogi i brudne: ściany, podłogi, szafki i blaty kuchenne oraz lodówka. Z ustnych wyjaśnień złożonych przez dyrektora wynika, że w ramach posiadanych możliwości finansowych w trakcie wakacji zostanie przeprowadzony remont placówki. Odnosząc się zaś do złego stanu sanitarnego placówki, stwierdził, że placówkę sprzątaję wychowankowie.

Ponadto podczas analizy dokumentacji wychowanków, zastrzeżenia zespołu kontrolnego budziły indywidualne plany pracy z dzieckiem. Ustalono, że często zaplanowano w nich tylko działania w jednym obszarze (np. *Sytuacja szkolna*), co w opinii osób kontrolujących jest niewystarczające. Poza tym plany pomocy dziecku prowadzone były w sposób nieczytelny, nie zawsze zawierały datę utworzenia oraz podpis wychowanka. W ramach bieżącego instruktażu przekazano dyrektorowi placówki uwagi odnośnie właściwego sporządzania planów pomocy dziecku – zgodnie z § 15 rozporządzenia.

Uwagi i wnioski:

1. Biorąc pod uwagę potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży oraz konieczność zapewnienia im zdrowej i zrównoważonej diety zgodnej z obowiązującymi normami żywieniowymi, rekomenduje się planowanie i przygotowywanie co najmniej jednego ciepłego posiłku w godzinach popołudniowych dla wszystkich wychowanków każdego dnia.
2. Biorąc pod uwagę fakt, że spośród piętnastu wychowanków, ośmiu leczy się w Poradni Zdrowia Psychicznego, rozważyć możliwość zatrudnienia psychologa w większym wymiarze czasu pracy w celu zapewnienia pomocy psychologicznej wychowankom w większym zakresie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Bezwzględnie wyeliminować przypadki łamania praw dziecka, w tym prawa do prywatności oraz ochrony przed poniżającym traktowaniem. Termin realizacji – niezwłocznie. ✓
2. Podjąć działania mające na celu zorganizowanie szkoleń dla wychowawców w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych. Termin realizacji – 1 miesiąc od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych. ✓
3. Karty badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych prowadzić dla wszystkich wychowanków, natomiast karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga z opisem ich przebiegu – o ile dziecko tego wymaga – zgodnie z § 17 ust.1 pkt 3 i 4 rozporządzenia. Termin realizacji – na bieżąco. ✓
4. Wzmocnić nadzór pedagogiczny nad pracą wychowawców i specjalistów. Termin realizacji – niezwłocznie. ✓
5. Przestrzegać bezwzględnie obowiązku uzyskania zezwolenia wojewody na przyjęcie do placówki kolejnego dziecka, w przypadkach określonych w przepisach art. 95 ust.3a ustawy. Termin realizacji – na bieżąco. ✓
6. Każdorazowo uzasadniać fakt obniżenia bądź podwyższenia kieszonkowego. Termin realizacji – na bieżąco. ✓
7. Podjąć działania zmierzające do poprawy stanu technicznego placówki oraz wzmocnić bieżący nadzór nad utrzymaniem czystości i porządku w pokojach mieszkalnych i innych ogólnodostępnych pomieszczeniach. Termin realizacji – niezwłocznie. ✓

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2016, poz. 575 ze zm.).

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jędruska-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityk Społecznej

Do wiadomości:

1. Pani Małgorzata Chyziak
Starosta Powiatu Olsztyńskiego

GLÓWNY SPECJALISTA

Marzena Przybylska

KIEROWNICZKA

Wioletta...

10

GLÓWNY SPECJALISTA

Stella Maścianica